

GALACIA DITA MACĀRĀRĒ Pablo jóaripũ

Ãñuduticorigue

1-2 Y_{HH} Pablo múã Galacia macĀrĀrĒ Jesuré padeoré pōnarĩ macĀrĀrĒ jóaa. Niipetira y_{HH} menamacĀrã wāmemena múārĒ ãñuduticoa. Y_{HH} Jesucristo cūyere wededutig_H beserig_H niĩã. Y_{HH}re basocá mee beserira niiwã; Jesucristo basiro cūũ Pac_Hmena beserira niiwã. Cõamacũrã Jesucristo diarig_Hpure masõrig_H niiwĩ.

3 Cõamacũ marĩ Pac_H, teero biiri Jesucristo marĩ Ōpũ múārĒ ãñuré ticoaro; ãñurõ niirecutiri tiiáro. 4 Cõamacũ marĩ Pac_H boosãrirobirora Jesucristo marĩ ñañaré tiirére acabóaro jĩgũ, diabosarig_H niiwĩ. Marĩ cūũ teero tiiríguemena atibúreco macĀrã ñañaré tiirucúrere tiidújãmasĩã. 5 Teero tiirã, CõamacũrĒ “m_{HH}urã _Hputĩ macũ peti niigũ tiia” jĩrucujããda. Teerora tiiáda.

Cristore padeorémēna dí_H netõnénoãdacu

6 Cõamacũ múārĒ beserig_H niiwĩ, Cristo tiibosáremena múārĒ ãñurõ tiiáro jĩgũ. Múãpe cūũ teero beserira niipacara, máata peti cūũrĒ padeodújãrã tiiáyro. Āpĕrã buerépere n_{HH}urã tiiáyro. Múã teero tiirĩ t_{HH}ogú, y_{HH}pe t_{HH}omanĩjõãga. 7 Cúã bueré netõnére queti mee niĩã. Cúã múārĒ wedewisiora tiiáyira; Cristoye quetire ñañodugára tiiáyira. 8 Ūsã múārĒ ãñuré queti Cõamacũ basocáre netõnére quetire diamacũ wedetoaw_H mée. MúārĒ

merẽã wedegúnorẽ Cõãmacũ bayiró ñañarõ tiiáro. Sĩcũ ùsãno o ángele ùmũãsepũ diiátiariguno merẽã wedericãrẽ, ñañarõ tiiáro. ⁹ Ësã too sũgueropũ wederiguere yũũ mecũtígãrẽ wedenemoã sũcã: Netõnére queti múã padeoríguere múãrẽ merẽã wedewisiogunorẽ Cõãmacũ bayiró ñañarõ tiiáro.

¹⁰ Yũũ teeré jĩĩ jóagũ, basocá yũũmena ùseniãrõ jĩĩgũ mee jóaa; Cõãmacũpe yũũmena ùseniãrõ jĩĩgũ jóaa. Yũũ too sũgueropũre “basocá yũũmena ùseniãrõ” jĩĩ wãcũrucumiwũ. Atitóre teero wãcũgũjã, Cristore padecoteri basocũ mee niibocu.

Cõãmacũ Pablöre wededutigũ cũũrigue

¹¹ Yáa wedera, yũũ múãrẽ ateré masĩrĩ boogá: Yũũ netõnére queti wederé sĩquẽrã basocá wãcũre mee niĩã. ¹² Tee quetire basocá mee yũũre tũomasĩrĩ tiiwá. Teero biiri basocá mee yũũre buewa. Jesucristo basiro tee quetire yũũre masĩrĩ tiiirígũ niĩwĩ.

¹³ Yũũ too sũgueropũre niirecutiriguere múã tũojĩyu: Judíoa tiirecutirere nũnũgũ niirucumiwũ. Atecãrẽ tũojĩyu: Jesuré padeoré põnarĩ macãrãrẽ bayiró ñañarõ tiirĩ basocũ niirucumiwũ; Jesuré padeoráno manijããrõ jĩĩgũ, cũãrẽ cõãpetijãdũgamiwũ. ¹⁴ Yũũ mamũ niigũ, judíoa tiirecutirere ãñurõ tiinũnúserucumiwũ. Æpẽrã yũũ menamacãrã nemorõ ùsã ñecũsũmũã tiimũãatiriguere tii, netõnũcãrucumiwũ. ¹⁵ Yũũ teero tiipacári, Cõãmacũ yũũ bauáadari sũgueropũ, cũũ tiidutiádarere “tiigúdaqui” jĩĩtoatu niirígũ niĩwĩ. Yũũre ãñurõ tiigú, beserígũ niĩwĩ. ¹⁶ Cõãmacũ cũũ macũrẽ yũũre “ẽñogúda” jĩĩrĩ bũreco jeari,

ẽñowĩ. Yũre judíoa niihẽrãrẽ cãũ macũye quetire wederi boorígu niiwĩ. Teero tiigú, ãpẽrãpũre “¿Yũũ deero tiigúdari?” jĩĩ sãĩnãgũ wáariwũ. ¹⁷ Teero biiri Jerusalénpu Jesús yũũ suguero besesugueriracãrẽ ñnãgũ wáariwũ. Teero tiiróno tiigú, diamacú wáajõãwũ Arabia ditapu. Toopú niiãrigu Damascopu cãmerutúaatiwũ sũcã.

¹⁸ Itiácũma siro Jerusalénpu Pedrore sicato ñnãgũ jeawũ. Cũũmena puã semana putuáwũ. ¹⁹ ãpẽrã Jesús cũũyere wededutigũ beserirare ñnaritu. Santiago marĩ Òpũ bai dícuere ñnawũ. ²⁰ Yũũ múãrẽ jóare niirõ maquẽ niirõ tiia. Yũũ múãrẽ jĩĩditogu mee tiia; Cõãmacũ teeré masĩqui.

²¹ Too síro Siria ditapu, teero biiri Cilicia ditapu wáawũ. ²² Jesuré padeoré põnarĩ macãrã Judeapu niirã yũũre ñnãmasĩriwa ména. ²³ Yéé quetipu dícuere tũoyíra. “Marĩrẽ ‘ñãñarõ tiigúda’ jĩĩgũ nũnũrucúmirigu mecãtígãrẽ ‘Jesuré padeoyá’ jĩĩ wedewarucugu tiiáyigu; too sugueropũre marĩ Jesuré padeodúri tiidugámirigura niiãyigu”, jĩĩriguere tũoyíra. ²⁴ Yũũ Jesuré padeorí tũorã, Cõãmacũrẽ usenire ticoyira.

2

Pablo Jesuyé maquẽrẽ dutirí basocamena wedeserigũ

¹ Catorce cũmarĩ Jerusalénpu yũũ putuajeari siro, Bernabémena toopú wáawũ sũcã. Ûsã menamacũ Titocãrẽ néewawũ. ² Cõãmacũ yũũre toopú wáari bootú niirigu niiwĩ. Teero tiigú, wáawũ. Toopú jea, basocá niipetiramena neãriwũ; Jesuyé maquẽrẽ dutirí basocamena

dícũ neãwã. Judíoa niihêrãrê netõnére queti yũũ wederiguere cúãrê wedewũ. Yũũ sicatorũ wedenucãriguere, yũũ mecãtigã wederére “¿deero jĩmiãdari cúã?” jĩĩgũ wedewũ. “Mũũ wederé wapamaniã” jĩĩarõ jĩĩgũ, wedeñamiwũ. ³ Cúã merêã jĩĩriwa. Yũũ menamacũ Tito griegoayũ niipacari, cãũcãrê ãsã judíoa tiirucúrenorê tiidutíriwa. Cũũrê “cõneríũ yapa macã caseróre widecõãrõ booa” jĩĩriwa. ⁴ Æpêrã Jesuré padeorãmena bapacutirira niiwã. “Ûsãcã Jesuré padeorã niã” jĩĩdito, ãñadutiri basoca niirira niiwã. Marĩ masĩã: Jesuré padeorãmena netõnénoã. Cúãpe “marĩ ñecũsũmũã dutimũãatiriguere tiipetĩheri, netõnénoña maniã” jĩĩwã. Teero tiirá, Jesuré padeorã tiirécutirere ãñarã tiiríra niiwã, ãsã ñecũsũmũã dutimũãatiriguere tiidutíadara. ⁵ Cúã teero tiidutípacari, ãsã péerogã cúã tiidutíre “tiiró boocú” jĩĩriwũ. “Jesuré padeorãmena netõnénoãdacu” jĩĩré queti dícare wedea, múã diamacã maquêrê masĩãrõ jĩĩrã.

⁶ Jesuyé maquêrê dutirí basoca “yũũ biiro buea” jĩĩrĩ tũorã, merêã jĩĩãmariwa. (“Jesuyé maquêrê dutirí basoca niĩya” jĩĩrã ãpêrã nemorõ niiriya, yũũ wãcũrĩ. Cõãmacũ marĩ niipetirare sĩcãrĩbíro ãñaquí.) Cúã yũũre “atepé tiidutíya judíoa ni-ihêrãrê” jĩĩ wederiwa. ⁷ Teero wederono ti-irã, ateré jĩĩwã: “Cõãmacũ mũũrê judíoa niihêrãrê netõnére quetire wededutijĩyi. Pedrore judíopere wededutirobirora mũũrê cúãpere wededutijĩyi”, jĩĩwã. ⁸ Cõãmacũ Pedrore beseríũ niiwĩ, judíoare wedearo jĩĩgũ. Cũũrã yũũcãrê beseríũ niiwĩ, judíoa

niihērāpere wedearo jīḡǎ.

⁹ Jerusalénpura Santiago, Pedro, teero biiri Juan Jesuyé maquērē dutirí basoca niiwā. Cúǎ yuru jīwā: “Cōāmacū murē judíoa niihērārē wededuti-cojīyi”, jīwā. Teero tiirá, yu, teero biiri Bernabére ateré jīwā: “Marī sīcārīmēna padeadacu”, jīwā. Cúǎ āsārē “Jesuyé quetire judíoa niihērārē wadera wáaya” jīwā. “Īsāpe judíoare wedeada”, jīwā. ¹⁰ “Bóaneōrārē tiápuya” jīrē dícre wededutiwa. Teerá niitoawu yu “āñurō tiigúda” jī wācūrigue.

Pablo Pedrore tutirigue

¹¹⁻¹⁴ Too síro yu Antioquíaru niirī, Pedro toopú jeawi. Cū sicato jeaari sirogā, judíoa niihērāmena yaa, nijāmiwī. Too síro Santiago menamacārā jeawa.* Pedro cúārē cuirigu niwī, “yu widecōāñoña manirāmena yaaré quetire Jerusalén macārārē wedebocua” jīḡǎ. Teero tiigú, judíoa niihērāmena yaadu, bapacutinemoriwī. Pedro menamacārā judíoacā teerora tiiwá. Bernabépara teerora tiinunúsejāwī. “Cōāmacū niipetira Jesuré padeoráre sīcārībíro iñaqui” jīrēre wederira niipacara, cúǎ bueriguere tiñámi, tiidújāwā. Cúǎ netōnére quetire masīrā niipacara, tee queti diamacú maquērē tiihéri iñawū. Teero tiigú, Pedrore paru basocá iñacoropu tutiwu. Cūrē jīwū: “Mu judíoay niipacu, judíoa niihērāmena yaamiāwū; cúǎ tiiróbiro tiirécutimiāwū. Mu teero tiiarigue añunimiāwū ména. Mecūtīgā ¿deero

* **2:11-14** Santiago Jerusalénpuri niyigu. Cū menamacārā toopú niirira Antioquíaru jeayira. Cúǎ judíoa niyira. Santiago cúārē ticocorijiyi; masīña maniā.

tiigú cúãmena yaari, bapacutiri tiii sáa? M_{uu} buearirobiro tiiría. Teeména judíoa niihērārē ‘judíoa tiiróbiro tiiyá’ jīngá tiiite. M_{uu} teero tiiré ñañaniã”, jīwū.

Judíoa, judíoa niihērā padeorémena netōnénoãdacu

15 “Marī p_uarã bauárap_ura judíoa niitoarira niwū. Judíoa niihērā Moisére dutiré cūriguere tiiríya. Teero tiirá, ‘ñañarã niīya’ jīmiwū. 16 Marī tee dutirére masīpacara, atepécārē masiã: Moisére dutiré cūriguere tiiránorē Cōãmacū ‘ãñurārã niīya’ jī ññariqui; Jesucristore padeoránopere ‘ãñurārã niīya’ jī ññaqui. Teero tiirá, marī judíocã Jesucristore padeóa, Cōãmacū marĩrē ‘ãñurārã niīya’ jīārō jīrã. Moisére dutiré cūriguere ‘tiiáda sūcã’ jīria. Ateména p_utuáa: Tee dutiré tiiráre Cōãmacū ‘ãñurārã niīya’ jī ññariqui. 17 Marī ‘Cristomena dícu netōnénoãdacu’ jīrē quetire wederi, maríya wedera judíoa marĩrē wedepatiadacua. Biiro jīãdacua: ‘Múã ñañaniã. Múã marī ñecūsūmuārē dutiriguere tiiría. Múã judíoa niihērãmena yaajĩrã, cúã tiiróbiro ñañaré tiirá niĩã’, jīãdacua marĩrē. Teero jīrã, ‘Cristo ñañarō s_uotíg_u tiii múārē’ jīrã tiiãdacua. Cúã teero jīrē diamacú mee niĩãdacu. Cristo ñañarére s_uotíríqui. 18 ‘Marī ñecūsūmuārē dutirigue marĩrē netōrĩ tiirícu’, jī wedetoaw_u mée. Tee dutiriguere s_uotínemogū, y_uurá s_uo netōnucágū nijābocu. 19 Y_u Moisére dutiré cūriguere tiipetídugapac_u, tiipetímasĩriw_u. Teeré tiigú, ‘catiré petihére y_u b_uarícu’ jī wācūwū. Teeré wācūãri siro, Cōãmacūmena ãñurō niirecutirere b_uawú.

20 Cristo curusapɯ diarirobirora yɯɯcã diagɯ ti-iróbiro wáarigapɯ niigũ tɩia.† Tee tiigú, yɯɯ too sugueropɯ niirirobiro niiria sáa. Yɯɯ basiro tiidugárere tiiría; Cristo yɯɯmena niigú tiidutírere tɩia. Cũũ yɯɯre maírígɯ niiwĩ; yɯɯre diabosarigɯ niiwĩ. Yɯɯ mecătígã Cõãmacũ macûrê padeó, cũũ tiidutírere tɩia. 21 Moisére dutiré cũûrigue basocá ti-ipetijããtã, Cõãmacũ ‘ãñurãrã niĩya’ jĩĩ ñããtã, Cristo búri peti diabojĩyi. Teero tiigú, Cõãmacũ yɯɯre ãñurõ tiirére ‘búri niiré niĩã’ jĩĩria yɯɯ”, jĩĩwã Pedre.

3

Moisére dutiré cũûrigue o Jesuré padeoré maquẽ

1 Múã Galacia macãrã, tɯomasĩhẽrã tiiróbiro ti-irã tiíayiro. ¿Noã múãrẽ jĩĩditocãmesãmírĩto apeyeré padeodutíra? Ƴsã toopãre niirã, múãrẽ Jesucristo curusapɯ diabosarigue maquẽrẽ diamacú wedewɯ. ãñurõ ùsã wederiguere tɯomíwũrã múã. 2 Ate dícare múãrẽ sãñãgũda: ¿Múã Moisére dutiré cũûriguere tiinunúsera, Espíritu Santore buarí? Buaríjĩyu. Jesucristoye quetire tɯo, padeorí, Espíritu Santo múãmena niinucãjĩyi. 3 Múã sicato Jesuré padeonucãrã, Espíritu Santo tutuaremena múã ñañaré tiiríguere wasoríra niiwã. Múã bi-iro tiinucãrira niipacara, mecătígãrẽ múã basiro tutuaremena “ãñurãrã niĩadacu” ¿jĩĩ wãcũgari? ¿Múãrẽ tɯomasĩre petijõãĩ? 4 Jesuré múã sicato padeonucãrĩ, ãpẽrã múãrẽ ñañarõ tiiríra niiwã.

† 2:20 Diarira catirãpɯ ñañaré tiirucúriguere tiimasĩricua. Teero tiirã, marĩ Cristomena diarirabiro niijĩrã, cũũ booré dícare tiidugáro booa.

Mecātígārē cūūrē padeodúra, “bári peti ñañarō netōjīyu” ¿jīrā tii? Y_{uu} tūgueñaātā, bári peti ñañarō netōrījīyu. ⁵ Cōāmacū máārē Espiritu Santore ticodiocorigu niwī. Cūū tutuaremena múā watoapare pee tiēñorigu niwī. ¿Deero tiigú teero tiigári, múā tūgueñarī? Jesucristoye quetire múā t_{uo} padeorí, teero tiiquí. Moisére dutiré cūūriguere tiirípereja, teero tiiríboqui.

⁶ Marī ñecū Abraham Cōāmacūrē padeoyígu. Teero tiigú, Cōāmacū cūūrē “añugúrā niī” jī ññayigu.* ⁷ Teero tiirá, ateré masīña: Cōāmacūrē padeorá niīya Abraham pārāmerā niin_{an}usera díamacū. ⁸ Judíoa niñhērācārē Cōāmacūrē padeorí, “añurārā niīya” jī ññagūdaqui. Tee maquērē wedenoā Cōāmacūye queti jóaripūpare. Cōāmacū tee queti, añuré quetire Abrahamrē wedesuguerigu niwī: “M_{uum}ena niipetire dita macārārē añurō niiré maquērē ticoguda”, jīrigu niwī.† ⁹ Abraham Cōāmacūrē padeorígu niwī. Teero tiigú, Cōāmacū cūūrē añurō niiré maquērē ticorigu niwī. Atitócārē niipetira Cōāmacūrē padeoráre añurō niiré maquērē ticoqui.

¹⁰ Āpērā “Moisére dutiré cūūriguere tiirá, netōnénoādacu” jī wācūmicua. Teero wācūrārē Cōāmacū ñañarō netōrī tiigúdaqui. Cōāmacūye queti jóaripūpu ate jóanoā: “Niipetire Moisére dutiré cūūriguere tiipetíhegu ñañarō netōgúdaqui”,‡ jī jóanoā. ¹¹ Cōāmacūye queti jóaripūpu ate jóanoā: “Cōāmacū cūūrē padeogúre ‘añugúrā niī’ jī ññaquí; cūūrē catiré petihére

* **3:6** Génesis 15.6. † **3:8** Génesis 12.3. ‡ **3:10** Deuteronomio 27.26.

ticogudaqui”, § jĩ jánoã. Teero tiirá, marĩ masĩtoaa: Moisére dutiré cũriguere tiigúre Cõamacũ “añugárã niĩ” jĩ ñariqui. ¹² Tee dutirére tiigú Cõamacũpere ñapeoriqui. Tee dutiré biirope jĩ jánoã: “Niipetire tee dutirére tiipetígũ catiré petihére buagúdaqui”, * jĩ jánoã.

¹³ Tee jĩpacari, ùsã judíoa teeré tiipetímasĩria. Teero tiirá, Cõamacũ ñañarõ netõrĩ tiinóãdara niitoamiwã. Teero biiri ñagũ, Cõamacũ Cristopere marĩye wapa wapatíbosaro jĩgũ, ñañarõ netõrĩ tiirígũ niiwĩ. Cõamacũye queti jóaripũpũ tee maquẽrẽ jánoã: “Niipetira yucũgũpũ siatúyorira Cõamacũ ñañarõ netõrĩ tiirírapũ niĩya”, † jĩ jánoã. ¹⁴ Jesucristo marĩye wapa diabosarígũ niiwĩ. Teero tiigú, cũrẽ padeorémena Cõamacũ Abrahamrẽ “añugárã niĩ” jĩrirobirora judíoa niihẽrãcãrẽ “añurãrã niĩya” jĩ ñagũdaqui. Teero biiri Jesucristore marĩ padeorí ñagũ, Cõamacũ cũ jĩrirobirora marĩrẽ Espiritu Santore ticoqui.

Abrahamye maquẽ, Moiséye maquẽ

¹⁵ Yáa wedera, mecútígãrẽ basocá cúa tiirucúremena múãrẽ sicaró queorémena wedeguda. Sícũ basocá ãpĩrẽ “biirora tiigúda” jĩgũ, queti beserí basocá pũtopũ wáa, paperapũpũ cũ tiíadarere jóadutiqui. Ñurõ jóaquenotoa, cũ wãme jóapeoqui. Too sírore ãpĩ tiipũpũ jóariguere cosemasĩriqui; teero biiri jóanemomasĩriqui. ¹⁶ Cõamacũ Abrahamrẽ “biiro tiigúda” jĩrigue tee tiiróbirora niã. Cõamacũ Abrahamrẽ “mũũ pãrãmi niinũnũsegũmena niipetire dita

§ 3:11 Habacuc 2.4.
Deuteronomio 21.23.

* 3:12 Levítico 18.5.

† 3:13

macārārē añurō niiré maquērē ticoguda” jīiyigu. “Muu pārāmerā niinunusera paumena teeré ticoguda”, jīiyigu. Biirope jīiyigu: “Sīcūmenarā ticoguda”, jīiyigu. Cōāmacū teero jīgū, Cristoyere wedesuguegu tiiyigu. ¹⁷ Yuu múārē jīārigue biiro jīidugaro tiia: Cōāmacū Abrahamrē “muu pārāmi niinunusegumena biiro tiigúda” jīi quēnorí siro, cuatrocientos treinta cūmarī siro Cōāmacū Moisémena cūū dutiré cūūyigu. Teeré cūūgū, cūū too sugueropu Abrahamrē “biiro tiigúda” jīi quēnoríguere acabóridojaqui. ¹⁸ Abraham Cōāmacūrē padeorí, wapaséro manirō Cōāmacū cūūrē “añugárā niī” jīi īñayigu. Maricā Cōāmacūmena añurō niidugara, Abraham padeorírobirora Cōāmacūrē padeoró booa. Marī Moisére dutiré cūūriguere tiirémēna Cōāmacūmena añurō niimasīricu.

¹⁹ Too docare ¿deero tiigú Cōāmacū Moisémena tee dutirére cūūyiri? Biiro niā: Marīrē “ñañarā, netōnucārepira niā” jīi tūomasīārō jīgū, cūūyigu. Tee dutirémēna niirucuwu, té Jesucristo jearipu. Jesucristo jeari siro, cūūmena Cōāmacū “añurō tiigúda” jīirigue diamacúrā wáariro niuwū. Tee dutirére Cōāmacū ángeleare wededuticoyigu Moisére. Moisépecā teeré tuogú, basocápure wedenetōnecoyigu. ²⁰ Abrahampere Cōāmacū cūū añurō tiíadarere āpīrē wededuticoriyigu; cūū basiro wedeyigu. Teero tiiró, Abrahamrē jīiriguepeja Moisére jīirigue nemorō wapacutíyiro.

²¹ Too docare Cōāmacū Abrahamrē “muu pārāmi niinunusegumena niipetire dita macārārē añurō niiré maquērē ticoguda” jīiyigu. Too síro Cōāmacū Moisémena cūū dutirére cūūyigu. Tee

dutirére ticoriguemena Cõãmacũ Abrahamrẽ
 jĩriguere acabõriyigũ. Tee dutirére basocá
 tiipetídũgapacara, tiipetímasĩricua. Teero
 tiirá, catiré petihére buarícua. Tee dutirére
 tiipetímasĩtã, Cõãmacũ cúãrẽ “ãñurãrã niĩya”
 jĩbojĩyi. ²² Teero jĩrõno tiigú, Cõãmacũ cúuye
 queti jóaripũpu ate jóari tiirígũ niiwĩ: “Niipetira
 basocá ñañarére tiidúmasĩricua”, jĩ jóanoã. Teero
 tiigú, Cõãmacũ Jesuré padeorá dícare ãñurõ niiré
 maquẽrẽ ticoqui. Cúãrẽ ãñuré ticori, Abrahamrẽ
 jĩriguebirora wáaa.

²³ Jesuré padeoré maquẽrẽ tũoádari sũguero,
 ãsã Moisére dutiré cũũriguemena niiwũ. Tee
 dutirére yũuró niirõ tiirucúwũ, tée Jesuré padeoré
 maquẽrẽ masĩrĩpũ. ²⁴ Tee dutirémena Cõãmacũ
 ãsãrẽ “ñañaré tiirá niĩã” jĩ tũomasĩdutigũ
 cũũyigũ. Teeré tũomasĩrã, Cristo jeari, cúũrẽ
 padeonũcãwũ. Cúũrẽ padeorí, Cõãmacũ ãsãrẽ
 “ãñurãrã niĩya” jĩ iñamasĩqui. ²⁵ Mecũtígãrẽ marĩ
 basocá Jesuré padeorápũ niĩã. Teero tiirá, Moisés
 dutirémena niiria sáa. ²⁶ Múã niipetira Jesucristore
 padeorémena Cõãmacũ põna niĩã. ²⁷ Teero tiirá,
 wãmeõtinorira niiwũ. Múã Jesuré padeorí, Cõãmacũ
 múãrẽ cúũ tiiróbiro niirecũtiri tiirígũ niiwĩ.
²⁸ Cõãmacũ judíoare, judíoa niihẽrãrẽ sícãrĩbíro
 iñaquí. Dutiapenori basocare,† dutiapenoña
 manirãrẽ sícãrĩbíro iñaquí. Teero biiri ãmũãrẽ,
 numiãrẽ sícãrĩbíro iñaquí. Cõãmacũ múã niipetira
 Jesucristore padeorãrẽ sícãrĩbíro iñaquí. ²⁹ Múã
 Cristore padeorá niijĩrã, Abraham pãrãmerã
 niinũnũsera díamacũ niĩã. Teero biiri Cõãmacũ

† **3:28** Pecasãyemena: esclavos.

Abrahamrē “ãñurõ niiré maquẽrẽ ticoguda” jĩrirobirora múãcãrẽ ticogudaqui.

4

¹ Múãrẽ queorémena wedenemogũda. Sícũ wĩmagũrẽ cũũ pacũ cũũ cuorére cũũqui. Cũũ wĩmagũ masãtuajearipacũ, cũũye niiãdarere ñeeriqui. Tee niipetire cũũye niipacari, padecoteri basocũ tiiróbiro niiqui ména. ² ãpẽrã cũũrẽ masõcua. Teero biiri ãpẽrã cũũye niiãdarecãrẽ ññanũnũsebosacua, té cũũ pacũ “cũũrẽ teeré ticowa” jĩ wederi bureco jearipũ. ³ Teerora wáawũ marĩcãrẽ. Wĩmarã niirã, marĩ Pacũye “ticorijãña ména” jĩnorira tiiróbiro niiwũ. Marĩ ñecũsũmũã tiidutímũãatiriguemena niiwũ. ⁴ Cõãmacũpe cũũ queorí bureco jeari, cũũ macũrẽ ticodiocorigũ niiwĩ. Numiõpũre bauári tiirígũ niiwĩ. Cõãmacũ macũ marĩ tiiróbiro bauárigũ niijĩgũ, cũũcã basocáye dutirémena niirígũ niiwĩ. ⁵ Cõãmacũ cũũ macũrẽ bauári tiiyígũ, marĩ Moisére dutiré cũũriguemena niimirare netõnéãrõ jĩgũ. Marĩrẽ netõnéãri siro, Cõãmacũ marĩrẽ cũũ põna wáari tiirígũ niiwĩ. ⁶ Cõãmacũ marĩrẽ “yũũ põna niitoaya” jĩjĩgũ, marĩpũre cũũ macũmena Espíritu Santore ticodiocorigũ niiwĩ. Teero tiirá, Cõãmacũrẽ “Pacũ” jĩmasiã. ⁷ Cõãmacũ marĩrẽ tiibosáriguemena padecoteri basoca tiiróbiro niinemia sáa; Cõãmacũ põna niitoaa. Cũũ põna niijĩrã, niipetire marĩrẽ “ãñuré ticoguda” jĩriguere cũõa.

Pablo bayiró wãcũpatirigue

⁸ Múã too sugueropũre Cõãmacũrẽ masĩhẽrã niimirira niiwũ. “Cõãpõna” cũã jĩrãrẽ padeomírira

niiwũ. Múã padeoríra Cõãmacũbiro niiriya. Múã cúãrẽ yũũũũũũũũũũ, dutiapenori basoca tiiróbiro niimirira niiwũ. ⁹ Atitóre múã Cõãmacũpere masĩtoaa sáa. Biirope jĩũdũgagu tia: Cõãmacũpe múãrẽ masĩũguetoajĩyi. Cũũrẽ masĩpacara, ¿deero tiirá ãpẽrãyé dutirémene niidũgara tiii sũcã? Cúã dutirémene catiré petihére buayá manicú. Dutirére yũũũũũũũũũũ dutiapenori basoca tiiróbiro niĩya. ¿Múã dutiapenori basoca tiiróbiro niidũgara tiii sũcã? ¹⁰ Múã judíoa tiiróbiro cúã yeerisãre bærecoricõrõ, mama muĩpũrãcõrõ, bosebũrecoricõrõ cúã tiirucúrenore tiiáyiro. ¹¹ ¿Yũũ múãrẽ buri peti wedeyiri? jĩũgũ, ñãñarõ tũgueña.

¹² Yáa wedera, yũũ múãmena niigũ, judíoa tiirucúrere tiiẽñoriwũ. Múãcãrẽ yũũ tiiróbirora boosãga. Too sũgueropũ yũũ múãrẽ ñngũ jeari, yũũre añurõ bocawũ. ¹³ Ateré wãcũña sũcã: Yũũ diarecutijĩgũ, múã putore putuáwũ. Toopú niijĩgũ, múãrẽ añuré quetire wedenucãwũ. ¹⁴ Yũũ diarecutigũ niipacari, yũũre bocarijá, cõãjã tiiríwũ. Múã “diarecutigũ niĩ” jĩ ññapacara, yũũre dooríwũ. Biirope tiiwú: Sĩcũ ángelere, Jesucristore tiiróbiro yũũre bocawũ. ¹⁵ Múã too sũgueropũ yũũmena usenimirigue ¿deero wári? Múã tíatöre yũũre maĩrã, yũũre tiíapudũgara, múãye capearire odewe, yũũre sããdũgamíwũ. ¹⁶ ¿Yũũ diamacú wederigue wapa yũũre ññatutira tiii? ¿Diamacú maquẽrẽ wederére tuodũgárigari?

¹⁷ Múãrẽ merẽã buenetõri basocá “ũsã múãrẽ bayiró tiíapudũgaga” jĩñpacara, tiíapudũgaricua. Yũũ múãrẽ bueriguere wãcũrijããrõ jĩrã, cúã buerépere “ãñunetõjõãã” jĩãrõ jĩrã, buecua.

18 Āpērā múārē tiiápurī, ãñunicu, ãñurē maquē tiiápuatā. “Tiiápura tiiá” jĩrā, teero tiiápurucujãrõ. Y_{uu} toopú niirí dícu tiiápuditorijãrõ. 19 Y_{uu} maĩrā, múārē bayiró wãcũpatia. Sícõ niipacó coo macũrē apaadari suguerogã, ñañarõ pũniré tũgueñaco. Coo tiiróbirora y_{uu}cã múārē Cristore padeorí boosãgũ, bayiró ñañarõ netõã. Múã Cristore ãñurõ y_{uu}nnnuserip_u, yeerisãgũda. 20 Y_{uu} múã putop_u bayiró niidugamiga. Múãmena wedeseg_u, y_{uu} mecãtígã jóaro tiiróbiro tutirémēna wedeseribocu. Y_{uu} yoarop_u niijĩgũ, deero tiimasĩriga.

Agar, Saraye queti

21 Múã Moisére dutiré cũũriguere tiidugámicu, Cõãmacũmena ãñurõ putuáada jĩrā. Tee dutirére múã bueracara, ¿tũomasĩrigari? 22 Moisés Abrahamyere biiro jóarig_u niiwĩ: Abraham puarã ãmãã põnacutíyig_u. Sícũrē dutiapenori basocomēna põnacutíyig_u. Āpĩpére cũũ nũmo díamacũmena põnacutíyig_u. 23 Dutiapenori basoco ãpērã numiã tiiróbirora wĩmagũ b_{ua}, põnacutíyigo. Cõãmacũ Abrahamrē “m_{uu} nũmo põnacutígodaco” jĩiyig_u. Coo põnamanígõ niimirigo niipaco, cũũ jĩrirobirora wĩmagũ b_{ua}, põnacutíyigo.

24-25 Cũã puarã numiãrē wáariguemēna ateré wedegũda: Dutiapenori basocore wáarigue ũtãgũ Sinaí wãmecutirigup_ure wáarigue tiiróbiro niĩã.* Agar dutiapenori basoco niiyigo. Teero tiigũ, coo macũcã dutiapenori basoc_u niirig_u niiwĩ. Niipe-tira tii põna bauánnnuseracã dutiapenori basoca

* **4:24-25** Sinaíp_u Cõãmacũ Moisére cũũ dutirére cũũyig_u. Īñaña Éxodo 19 y 20. Tee dutirémēna niirã tee dutirére dutiapenorã tiiróbiro niĩya.

niicua. Ɔtāgǫ́ Sinaí Arabia ditapɯ niicu. Toopú Cōāmacũ Moisére cūũ dutirére cūũrigɯ niiwĩ. Apeyeréja sūcā, atitó āpērǻ Jerusalénɱɱɱ Moisére dutiré cūũriguere tiirǻ niicua. Niipetira tee dutirére tiiráno Agarya pōna macārǻ tiiróbiro dutiapenori basoca niĩya. ²⁶ Marĩ Jesuré padeorápeja dutiapenori basoca mee niĩā. Jerusalén ũmũāseɱɱ niirĩ macā macārǻ niĩā. Dutirémɱɱ niiria; Sara pōnabiro niĩā. ²⁷ Cōāmacũye queti jóaripũɱɱ ate jóanoā:

Mɱɱ numiō pōnamanígō, ɱseniña.

Pōnacutíadari sɱguerogǻ, pũnirénorē tɱgueñañaripaco, ɱseniremena acaribíya.

Mɱɱ “pōnamaníyo” jĩĩ, cōānorigope too síropɱɱ mɱɱ pǻrǻmerǻ pɱɱ niĩādacua.

Mɱɱ apegó manɱcutigo nemorō pǻrǻmérǻ cɱogódacu,†

jĩĩ jóanoā.

²⁸ Yáa wedera, Cōāmacũ Abrahamrē jĩĩrirobirora Isaac bauáyigu. Teerora Cōāmacũ “mɱɱ pǻrǻmerǻ pɱɱ niĩādacua” jĩĩrirobirora marĩɱcǻrē Abraham pōnabiro wáari tiiquí. ²⁹ Tíatore Sara macũ Espíritu Santo tiíápɱɱɱ bauáyigu. Dutiapenori basoco macũ Ismael iñatutiremena cūũrē nɱnɱrucúyigu. Atitócǻrē teerora wáaa: Dutirémɱɱ niirǻ Jesuré padeoráre nɱnɱrucúcu. ³⁰ Cōāmacũye queti jóaripũɱɱ Ismael, Isaaye maquērē ate jóanoā: “Dutiapenori basoco macūrē cūũ pɱɱ cɱorigue pɱtuáricu. Sara macũpɱɱ pɱtuácu. Teero tiiró, dutiapenori basoco coo macũmenarǻ cōājǻña”,‡ jĩĩ jóanoā. ³¹ Yáa wedera, atémɱɱ pɱtuáa: Marĩ

† 4:27 Isaías 54.1. ‡ 4:30 Génesis 21.10.

dutiapenori basoco pãrãmerã niinunuserabiro niiria. Sara pãrãmerã niinunuserabirope niia sãa. §

5

Moisére dutiré cūiriguemena niiria

¹ Cristo marĩrẽ marĩ ñecūsũmũã tiimúãatiriguemena niimirare netõnerigũ niiwĩ, dutiapenori basoca tiiróbiro niirijããrõ jĩgũ. Teero tiirã, “Moisére dutiré cūiriguere tiiyã” jĩrãrẽ yũurijãña. “Dutiapenori basoca tiiróbiro niia da sũcã”, jĩrijãña.

² Tũgueñate. Yũũ Pablo múãrẽ ateré jĩã: “Cõnerigũ yapa macã caseróre wıdecõãña”, jĩ dutirãre múã “jáũ” jĩrã, Cristo múãrẽ añurõ tiibosárigue “wapamanã” jĩrãbiro tiirã tia.

³ Múãrẽ jĩnemogũda: “Wıdecõãña” jĩ dutirãre yũũgũno niipetire Moisére dutiré cūiriguere tiipetijãrõ booa. ⁴ Múã “Moisés dutirẽmena netõãdacu” jĩrã, Cristore duurã tia. Cũũ

maĩrẽmena múãrẽ añuré ticoriguere tiidiõra tia.

⁵ Ũsãpeja Espıritu Santo tiiapuromena ateré wãcũã: Ũsã Jesuré padeorã niirĩ, Cõãmacũ ũsãrẽ “añurãrã niĩya” jĩgũdaqui. Teero cũũ jĩrẽre useniremena yuea. ⁶ Marĩ Jesucristore padeorã ate masiã: Wıdecõãnorira niirĩ, o wıdecõãñoña manirã niirĩcãrẽ, wapamanã Cõãmacũrẽ. Jesuré padeorã niijĩrã, ãpẽrãrẽ maĩmasiã. Tee doca wapacũtia.

⁷ Sicato múã Jesuyere tũorã, cũũye buerere añurõ nunũrã tiimıwũ. ¿Noã múã diamacũ

---

§ **4:31** Sara macã cũũ pacũyere ñeeriro tiiróbirora marĩ Cõãmacũ cũũ põnarẽ ticoadarere ñeeãdacu.

maquērē n̄n̄mír̄irare wedemecũõmirĩto? ⁸ Teeré Cõãmacũrē díorijãña. Cũũrã múãrē Jesuré padeoáro jĩgũ, beserigũ niwĩ. ⁹ Merẽã wederá p̄uarãgã niipacara, pã púuri tiiré tiiróbiro niicua. Pã púuri tiiré péerogã sããpacari, pã tiiríbũũap̄are sesapetijõãcu. Tee tiiróbiro Jesuré padeoráre ñãnorã tiicúa. ¹⁰ Cũã teero tiirére yũũ wãcũpatiria. Múãcã yũũ tiiróbiro Jesuré padeorá niĩã. Teero tiirá, múã, yũũ tugueñarĩ, yũũ tiiróbiro padeorucújããdacu. Cõãmacũ múãrē ñãnođugãgnorē ñãñarõ netõrĩ tiigũdaqui.

¹¹ Yáa wedera, yũũ “widecõãrõ booa” jĩrē maquērē wederia. Āp̄erã yũũre “tee maquērē wedei” jĩrã, jĩãmajãrã tiicúa. Yũũ tee maquērē wedeatã, judíoa yũũre ñãñarõ tiiríbocua. Yũũ “Jesucristo curusap̄e diabosariguemena netõnénoãdacu” jĩrē maquē dícũre wedea. Tee maquērē yũũ wederé wapa yũũre ñãñarõ tiíya. ¹² Múãrē “widecõãña” jĩrãno cũã basiro bayisãñũrõ widetári boomíga.

¹³ Yáa wedera, Cõãmacũ múãrē dutiapenori basoca tiiróbiro niĩãrõ jĩgũ mee beserigũ niwĩ. Múã Moisés dutirém̄ena niiria sáa. Teero tiirá, “marĩ booró ñãñaré ũgaripéarenorē tiíada” jĩĩ wãcũrijãña. Teero wãcũrõno tiirá, cãmerĩ maĩrém̄ena tiíapu, niirecutiya. ¹⁴ Marĩ niipe-tire Moisére dutiré cũũriguere sicaró dutiróm̄enarã p̄ũũãmasĩã. Biiro niĩã: “M̄ũũ basiro maĩrõ tiiróbirora ãp̄erãcãrē maĩñã”, jĩĩã. ¹⁵ Múã basiro cãmerĩtutira, cãmerĩ ñãñarõ jĩrã doca, wáicũra tiiróbiro cãmerĩquẽcõãtõrã tiíadacu. Múã basirora teeré tiirá, basocãpetiadacu. Teero wáari jĩrã,

tuomasĩ, niirecũtiya.

Espíritu Santo tiidutíreere tiiró booa

¹⁶ Múãrẽ biiro wedegũda: Espíritu Santo múãrẽ tiidutírobirora tiirucújãña. Múã teero tiirucúra, ñañaré múã ugaripéarere tiirícu. ¹⁷ Marĩ ñañaré ugaripéareno Espíritu Santo boosãre mee niĩã. Espíritu Santo boosãrepeja marĩ basiro ugaripéare mee niĩã. Ate p̃aró cúasorobiro biicõãtõã. Teero tiirá, marĩ ñañaré tiidugári, Espíritu Santo “ti-iríjãña” jĩiqui. ¹⁸ Espíritu Santo tiidutíreere marĩ tiirá, “Moisés dutirémema marĩ netõnénoãdacu” jĩ wãcũricu sáa.

¹⁹ Ñañaré ugaripéare maquẽrẽ masĩnotoaa. Teeré tiiráno ateré tiicúa: Cúã namosãnumiã, cúã manusũmuã niihẽrãrẽ ñeeapecua; ãpẽrãména cúã booró ñañarõ ñeeapecua; ateré tiirécũtirano s̃icũ tuomasĩhẽgũ tiiróbiro tiirécũtica; ²⁰ basocábiro bauráre, wáicũrabiro bauráre weerirare padeocúa; síquẽrã yáíwa jĩiditoremema tiiráno wãtĩã dutirémema tiirucúcu; ññatuticua; cãmerĩ ññadugaricua; ãpẽrãrẽ doecua; péerogã tiipacári, cúajãcu; cúã booré dícuere tiidugácu; ãpẽrã ãñurõ wãcũrére tuodugáricua; wáabatejõãrĩ tiicúa; ²¹ ãpẽrãyére ñña, ugorepira niicua; basocáre s̃iãcõãcu; bárecoricõrõ cũmucua; bosebũreco niirĩ, cũmu, ãpẽrãrẽ acaribícua; teero biiri apeyé pee tee tiiróbiro bauré tiicúa. Múãrẽ too sugueropũ jĩrirobirora wedenemogũda sũcã: Teenó tiirécũtirano Cõãmacũ dutiré marĩpũre jeariguenorẽ bũarícua.

²² Yucagu ãñurígũno ãñuré ducacũtia. Teero tiiróbiro Espíritu Santo ateré marĩ wãcũrẽpũre

witiatiri tiiquí: Cãmerĩ maĩcú; ùsenire cùocú; ãñurõ niirecãtirere cùocú; marĩrẽ merẽã wáari, potocõrõ manirõ niimasĩcu; ãpẽrãrẽ bóaneõ ññacu; cúaãrẽ ãñurõ tiicú; “marĩ tiiáda” jĩĩrere queoró tiicú; ²³ “ãpẽrã nemorõ niiã”, jĩĩ tãgueñaricu; ññañarõ wãcũ tiidugápacara, tiirícu. Sicaró dutiró tee maquẽrẽ “tiirijãña” jĩĩ cãmotáro maniã. ²⁴ Marĩ Jesucristore padeorá nijĩrã, ññañaré ùgaripéamiriguere duujãã sáa. ²⁵ Espiritu Santomena catiré petihére cùoa. Teero tiirá, cãũ tiidutírobirora tiirucújãrõ booa. ²⁶ Marĩ “ãpẽrã nemorõ niiã” jĩĩ tãgueñarijããda. “Mũũ nemorõ ãñurõ tiimasĩã teeréja”, jĩĩrijããda. Cãmerĩ ùgorijããda.

6

Cãmerĩ tiípuya

¹ Yáa wedera, sícũ Jesuré padeogú apetó ññañaré tiibóqui. Múã Jesuré ãñurõ padeoráno cãũ teero tiirí ññarã, tiípuya. ãñurõ bóaneõremena cãũrẽ wedeya. “Mũũ ññañaré tiirére Cõãmacũ booríqui; teero tiigú, wãcũpati, wasoyá”, jĩĩña. Múãcã ññañaré tiirí jĩĩrã, wãcũtutuaya. ² Múãrẽ merẽã wáari, cãmerĩ ãñurõ tiípuya. Teeré tiirá, Cristo dutirére queoró tiiadacu.

³ Apetó sícũ “yũũ ãpẽrã nemorõ niiã” jĩĩ wãcũmiqui. Cúaã nemorõ niiripacũ, bári peti wãcũãmajãqui. Teero jĩĩ wãcũgũ, cãũ basirora jĩĩditogũ tiiquí. ⁴ Marĩ basiro marĩ tiirére “¿ãñunigari?” jĩĩ wãcũãri siro, besero booa. ãñurõ tiári siro, “cúaã nemorõ ãñurõ tiijãjyu” jĩĩ wãcũrijãña. Marĩ basiro tiiariguepere ùseni, nijãrõ

booa. ⁵ Āpī marī tiimasīrenorē tiimasīriqui. Marīpecã cūũ tiimasīrenorē tiimasīricu. Marī basiro Cõamacũ tiidutírere tiiró booa.

⁶ Múārē Jesuyé quetire bueré wapa cúārē niyerumena, yaarémēna, apeyenómena tiiapuro booa.

⁷ Múã ateré masĩbocu: “Үмн ñañaré tiirí, Cõamacũ teero ññajãqui” jĩ wãcũgũno cūũ basiro jĩditogu tiiri. Queorémēna wedeguda: Sĩcũ oteri, cūũ oterigue wii, ducacaticu. ⁸ Sĩcũ ñañaré ugaripéarere tiigú ñañaré otegú tiiróbiro niiqui; ñañarére buagúdaqui. Āpī Espiritu Santo boorére tiigúpe añuré otegú tiiróbiro niiqui; catiré petihére buagúdaqui. ⁹ Teero tiirá, marī añurõ tiirére páasutirijãrõ booa. Marī páasutihēri, sĩcũ otegú cūũ oterigue ducã añurére seenéõgũ tiiróbiro niĩadacu; añurére buaádacu. ¹⁰ Teero tiirá, marī jeatuaro niipetirare añurõ tiíada. Jesuré padeorápere nemosañurõ tiiapuada.

Wedeyaponorigue

¹¹ Ññaña. Үмн basirora jóagu paca jóaremena múārē jóagu tiia.* ¹² Múārē widecõãdutira judíoamēna añurõ putuáada jĩrã, teero tiidutícua. Cúã Jesucristo marĩrē curusapu diabolorigue queti dícare wedeatã, judíoa cúārē tuti, ñañarõ tiibócua. Ñañarõ netõdugáhera, Jesucristoye maquẽrē, teero biiri widecõãre maquẽrē buecua. ¹³ Cúã widecõãnorira niipacara, Moisére dutiré cūũriguere tiipetĩriya. Teeré

---

* **6:11** Āpī jóabosajĩyi ména. Niituredaripure Pablo basiro jóajĩyi. Basocá teeré ññarã, “cũũrã jóajĩyi” jĩmasĩjĩya.

tiipetíripacara, múãrẽ wídecõãdutiayira. Biiro jĩ wídebatedugacua: “Ûsãrã Galacia dita macãrãrẽ wídecõãrĩ tiiwú”, jĩdugacua. ¹⁴ Yũũ doca yũũ basiro tiiríguere wídebateridojãã; Jesucristo tiiríguere wídebatea. Biiro jĩ wíderucua: “Jesucristo marĩrẽ curusapũ diabosarigũ niĩwĩ”, jĩ wídea. Teero tiigú, atibáreco macãrã cúã ñña ugaripéarere “bári niire peti niĩã” jĩ ññaã; teeré tiinemódugariga. Cúãpecã yũũ Cristoye quetire wíderucurere “bári niire peti niĩã” jĩcua; teeré tũodugáricua.† ¹⁵ Wídecõãnorira niirĩ, o wídecõãñoña manirã niirĩcãrẽ, Cõãmacũrẽ wapamanĩã. Marĩ ññañaré tiirécũtiriguere wasoré, teero biiri marĩ Jesuré padeoré doca wapacũtía. ¹⁶ Niipetire yũũ wíderére tiinũnũseranorẽ Cõãmacũ ãñurõ niirecũtiri tiiáro; cúãrẽ bóaneõ ññaãrõ. Cúãrã Cõãmacũyara díamacũ niĩya.

¹⁷ Yũũ Jesuyé quetire wíderé wapa cúã yũũre tãnarígue cãmi tusaa. Tee cãmimena “yũũ Jesuré padecotegũ niĩã” jĩ ññoã. Teero tiirã, mecũãmena sĩcũ yũũre potocõnemorijããrõ. Teero biiri yũũ wíderére wídemecũõrijããrõ.

¹⁸ Yáa wídera, marĩ Õpũ Jesucristo múãrẽ ãñuré ticoaro. Teerora wáaaro.

Nocõrõrã jóaa.

---

† **6:14** Pecasãyemena: “el mundo está muerto para mí y yo estoy muerto para el mundo”.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8